

Strategisch plan
2021-2024

IN CADANS

COLLAGE

Centrum voor cultuuronderwijs Almere

INHOUD

- 4 VOORWOORD
- 5 REFLECTIE
- 7 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN
- 10 COLLAGE IN 2019-2020
- 17 VISIE, SPEERPUNTEN EN DOELSTELLINGEN 2021-2024
- 24 PERSONEEL EN ORGANISATIE
- 26 BEDRIJFSVOERING
- 29 SLOTWOORD

VOORWOORD

In dit strategisch plan beschrijven we onze ambities voor de komende periode. We blikken terug, trekken conclusies en bepalen mede aan de hand van lokale, provinciale en landelijke ontwikkelingen onze koers voor de komende jaren.

Collage werkt in opdracht van de schoolbesturen en de gemeente Almere en zal met dit plan bijdragen aan de ambities van schoolbesturen en de gemeente.

In de afgelopen zes jaar is Collage uitgegroeid tot een professionele organisatie die binnen Almere door vele partijen en alle scholen breed gedragen en gewaardeerd wordt.

Commitment van gemeente Almere is cruciaal. De keuzes die de gemeente maakt in het Cultuurplan Almere 2019-2024 laten zien dat zij onverminderd inzet op goed cultuuronderwijs voor kinderen en jongeren. De gemeente vindt het, net als Collage, belangrijk om stevig te investeren in de ontwikkeling van culturele basisvaardigheden van kinderen. Juist in een stad als Almere, *waar heel veel kinderen cultuur niet van huis uit meekrijgen, is cultuureducatie van het allergrootste belang*¹, staat in het Cultuurplan te lezen. Dit onderschrijven we van harte en we doen er alles aan in samenhang en met al onze (lokale) partners de culturele infrastructuur in Almere door te ontwikkelen. Een infrastructuur die alle kinderen in de stad uitdaagt te ontdekken waar hun talenten liggen én hen in staat stelt deze te ontwikkelen. Met een groot en divers aanbod voor kinderen, nauw verbonden met het culturele erfgoed uit de omgeving. Een culturele infrastructuur die ook zelf duurzaam vitaal is, in alle opzichten.

Paul Macco

Directeur Collage

Juni 2020

1 Uit Cultuurplan Almere 2019-2024 *Cultuur verrijkt, verbindt en versterkt*, p. 19

REFLECTIE

Collage is een onafhankelijke organisatie die sinds 2013 in opdracht van de Gemeente en met steun van alle schoolbesturen kinderen en cultuur samenbrengt. Collage neemt een centrale, verbindende positie in binnen de Almeerse culturele infrastructuur. De organisatie verbindt lokale en regionale culturele aanbieders met Almeerse scholen in primair, voorgezet en speciaal onderwijs. Hiernaast onderhoudt Collage innige relaties met onder andere de gemeente, schoolbesturen en een groot aantal lokale en regionale partijen. Goed cultuuronderwijs² is van belang voor de stad als geheel. Het houdt haar aantrekkelijk voor iedereen die de brede ontwikkeling van kinderen een warm hart toedraagt. Collage ziet in de signalen uit onderwijs, kunstsector en politiek de bevestiging en onderbouwing van de unieke betekenis van kwalitatief hoogwaardig kunst- en cultuuronderwijs.

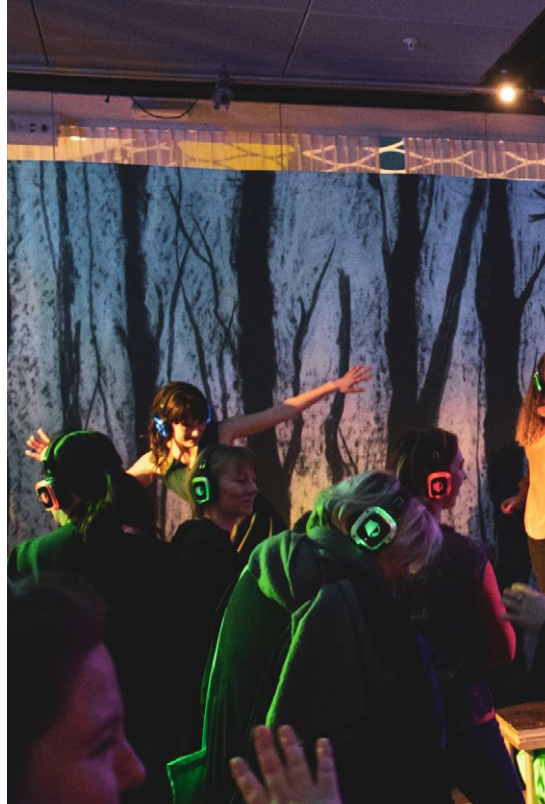
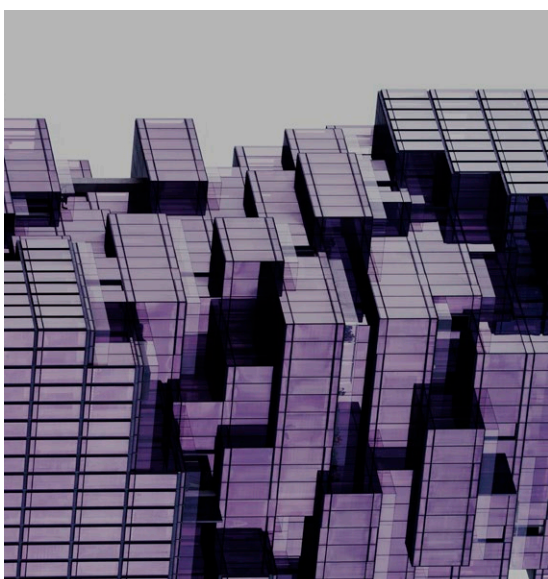
Kort voor de oprichting van Collage in 2013, werd de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) gelanceerd. Vanaf de oprichting heeft Collage zich gecommitteerd aan de doelstellingen uit die landelijke regeling en zich gericht op het ondersteunen van scholen bij visieontwikkeling en de doorgaande leerlijn, deskundigheidsbevordering van de groepsleerkrachten en samenwerking met de culturele omgeving. Collage was in Almere geen penvoerder van de CMK-regeling, Collage bestond immers nog niet toen de eerste aanvraag gedaan moest worden. Theatergezelschap BonteHond heeft vanaf 2012 die rol op zich genomen en met Kunst is Dichterbij dan je denkt (KIDD) invulling gegeven aan bovenstaande doelstellingen.

In 2015 werd Cultuureducatie met Kwaliteit uitgebreid met een nieuwe regeling speciaal gericht op het muziekonderwijs in het primair onderwijs, de regeling Impuls Muziekonderwijs. Collage ondersteunt vanuit die regeling een aantal scholen bij deskundigheidsbevordering muziek, structureel muziekonderwijs en verbinden van binnen- en buitenschoolse muzikeducatie.

Eind 2019 kwam naar aanleiding van een artikel van Arno Neele bij Cultureel Kapi-

2 Collage gebruikt de term cultuuronderwijs, in verwijzingen naar stukken van anderen wordt de term cultuureducatie gebruikt, de betekenis is gelijk.

taal een discussie op gang over de vraag of stimuleringsmaatregelen van de overheid (zoals CMK of de Muziekimpuls) de kansengelijkheid onder kinderen onder druk zetten. Uit de monitor cultuureducatie 2017-2018 blijken op landelijk niveau namelijk significante verschillen te bestaan ten aanzien van de resultaten tussen scholen die deelnemen aan de regelingen en scholen die dat niet doen: 'CMK- en 'Muziekimpuls-scholen' presteren beter. Bekijken we de monitor specifiek voor Almere, dan blijkt dat Almere op alle gebieden positief uitspringt boven het landelijke beeld. In Almere halen bijna alle scholen het niveau dat landelijk gezien alleen de CMK-scholen halen: hier profiteren immers niet alleen de scholen die deelnemen aan de regelingen, maar alle scholen van ondersteuning bij visievorming, invulling van de leerlijnen en deskundigheidsbevordering. De KIDD-leerlijn is de afgelopen jaren op de deelnemende scholen verankerd. Het draagvlak in het Almeerse onderwijs is

groot, de scholen voelen zich eigenaar en het belang van hoogwaardig cultuuronderwijs wordt breed onderschreven.

De kinderen en jongeren in Almere plukken de vruchten van het gemeentelijke beleid op cultuuronderwijs! Dit gezamenlijke succes heeft Collage en BonteHond/KIDD nader tot elkaar gebracht. Waar het in het verleden weleens lastig was om aan dezelfde doelstellingen te werken vanuit verschillende verantwoordelijkheden, weten de organisaties elkaar inmiddels vaak en makkelijk te vinden vanuit hun gezamenlijke passie voor cultuuronderwijs. Dit leidde op 25 januari dit jaar bijvoorbeeld tot het Groot Almeerse Juffenfeest, een initiatief van KIDD, dat met steun van de gemeente in samenwerking met Collage werd vormgegeven. Als reactie op de stakingen en tekorten in het onderwijs organiseerden we een avondje uit voor iedereen in het Almeerse onderwijs waarin plezier met elkaar en ontspannen centraal stonden. De samenwerking wordt de komende periode uitgebreid; op dit moment werken BonteHond/KIDD en Collage samen aan de eerste gezamenlijke aanvraag voor CMK-3.

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Het Almeerse onderwijs

In 2019 heeft Collage een scan uitgevoerd in het primair onderwijs. Met alle scholen in het primair onderwijs hebben we in gesprek met directeur en interne cultuurcoördinator het cultuuronderwijs doorge-licht. In de gesprekken bespraken we onder andere de visie op cultuuronderwijs en de ambities van de school. Uit de gespreken kwamen twee belangrijke ontwikkelingen naar voren.

Verdieping van het aanbod

Scholen onderschrijven het belang van hoogwaardig cultuuronderwijs, ze voelen zich eigenaar en streven naar betekenisvol onderwijs door het cultuuronderwijs te integreren met andere vakken. Veel scholen spraken de ambitie uit om cultuuronderwijs te verbinden met wetenschap en technologie. Ook schoolbesturen geven in hun strategische beleidsplannen aan ruim aandacht te schenken aan techniekonderwijs: *‘Daarom zullen bij de integratie van vak- en vormingsgebieden Kunst & Cultuur, Wetenschap & Techniek en Burgerschap een integrale plek krijgen in het curriculum. Om kinderen ervaring op te laten doen vanuit de praktijk, brengen we buiten naar binnen en binnen naar buiten’*³

Ontzorgen

Scholen onderschrijven het belang van cultuuronderwijs, hebben een visie op cultuuronderwijs, maar het cultuurbeleid wordt vaak nog te weinig actief uitgevoerd. Dit zien we vaak op ‘zwakke scholen’, op scholen met een lerarentekort of scholen

met veel personeels- en/of directiewisselingen.

Om het lerarentekort op te kunnen vangen in de komende jaren is door de schoolbesturen met het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs en de gemeente in april 2020 het *Noodplan Lerarentekort Almere geschreven*. Een van de maatregelen die beschreven wordt, is het plan voor de ‘vijfde schooldag’ waarvoor externe partners zoals Collage en Stad en Natuur een programma zouden kunnen maken. Collage staat in nauw contact met de schoolbesturen en gaat hier de komende jaren een regierol in vervullen.

Gemeente Almere Cultuurbeleid

De gemeente wil Cultuureducatie voor ieder Kind. Collage Almere bewaakt de kwaliteit, stimuleert de vraag en selecteert en verspreidt het aanbod, zowel in het primair onderwijs, als in het voortgezet onderwijs. Het aanbod sluit aan bij de verschillende ontwikkelingsfasen van het kind⁴.

De gemeente zet in op:

- het stimuleren van cultuureducatie op de peuterspeelzalen en voorscholen;
- het stimuleren van de ontwikkeling dat aanbod van culturele partners goed aansluit bij de vraag van de scholen;
- het stroomlijnen van initiatieven voor talentontwikkeling in cultuur.

3 Prisma, strategisch beleidsplan 2019-2023 ‘Samen groeien’, p. 21

4 Cultuurplan Almere 2019-2024, p. 19

Floriade

De gemeente Almere organiseert in samenwerking met de Floriade Almere 2022 BV., de provincie Flevoland en anderen de Floriade Almere 2022. Deze zevende editie van de wereldtuinbouwtentoonstelling staat in het teken van Growing Green Cities. Centraal staan urgente vraagstukken die samenhangen met de mondiale verstedelijking, zoals voedselvoorziening, klimaatverandering en energiewinning. De Floriade van 2022, in het hart van Almere, combineert het beste van twee werelden. Enerzijds de vernieuwingsdrang in de Nederlandse tuinbouwsector op het gebied van voedselproductie, duurzaamheid en gezondheid. Anderzijds het streven van Almere om een 'groene' stad te zijn: aangenaam, gezond en zelfvoorzienend.

Metropool Regio Amsterdam

Almere maakt deel uit van de Metropoolregio Amsterdam, het samenwerkingsverband van de provincies Noord-Holland en Flevoland, 32 gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam. Elke gemeente en deelregio brengt kwaliteiten in die het totaal versterken. De kracht van de MRA is de diversiteit, zowel economisch als stedelijk en landschappelijk.

Binnen de programmalijnen van het MRA-programma Kunst, Cultuur & Erfgoed richt er zich één lijn specifiek op cultuur-educatie: *Cultuur aan de basis*: Alle kinderen en talenten in de MRA moeten de kans

krijgen om hun creatieve talent te ontdekken, te ontwikkelen en te ontplooiën zowel op school als bijvoorbeeld in musea en concertzalen in de regio.

De bereikbaarheid van de culturele instellingen in de regio is voor veel scholen in de MRA een terugkerend probleem. Het vervoer vanuit Almere naar musea, concertzalen en dergelijke binnen en buiten de regio wordt door scholen als omslachtig en duur ervaren. De MRA gaat ideeën uitwerken en financiële mogelijkheden onderzoeken of het mogelijk is om leerlingen nog meer dan nu het geval is de gelegenheid te geven kennis te maken met cultureel erfgoed in de hele regio.

Provincie Flevoland

Proeftuinsubsidie

Het ministerie OCW stimuleert proeftuinen voor culturele vernieuwing in de regio. Er zijn 15 proeftuinen in Nederland waarin gemeenten en provincies samenwerken met culturele organisaties. Provincie Flevoland heeft in 2019 subsidie gekregen voor onderwijsvernieuwing op Flevolandse scholen. Met dit ontwikkelbudget, aangevuld met bijdragen van de provincie en gemeente Almere, zijn FleCk, Collage en BonteHond het nieuwe, tweejarige co-creatieproject *Studio VMBO* gestart⁵.

Kunstmuseum Flevoland

De provincie Flevoland is initiatiefnemer voor een nieuw museum, dat zich zal vestigen in Almere.

Uitgangspunt voor het nieuwe museum is de collectie landschapskunst die verspreid

staat over de provincie Flevoland. Deze buitenervaring wil het museum uitbreiden naar een binnenervaring. De instelling wil een plek worden voor driedimensionale objectkunst van groot formaat, waar in bestaande musea vaak geen plek voor is, en voor mediakunst. Over vijf jaar beoogt zij bereikt te hebben dat Flevoland bekend staat als de plek voor grootse actuele landschapskunst en multimedialkunst⁶.

In juni 2020 kreeg de aanvraag voor opname in de basisinfrastructuur een positief advies van de Raad voor Cultuur. Met de BIS-subsidie wil Kunstmuseum Flevoland onder andere een educatief programma ontwikkelen voor leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs. Daarnaast is het een wens om een educatief publiekprogramma voor (jong)volwassen bezoekers en gezinnen te realiseren.

Landelijke ontwikkelingen Curriculum.nu

De huidige kerndoelen voor het onderwijs zijn ruim dertien jaar oud en sluiten niet meer aan bij de snel veranderende samenleving. Bovendien is het onderwijsprogramma overladen en ontbreekt een goede aansluiting van PO naar VO. Curriculum.nu is het eerste traject voor curriculumontwikkeling waar het werkveld zelf aan zet is. 150 schoolleiders en docenten werkten aan een nieuwe onderwijsinhoud. De opbrengsten werden op 5 maart besproken

in de Tweede Kamer. Op basis van de opbrengsten en reacties uit de politiek gaat het landelijk expertisecentrum SLO, na goedkeuring door de Tweede Kamer, nieuwe kerndoelen basisonderwijs en eindtermen voortgezet onderwijs ontwikkelen.

Cultuureducatie met Kwaliteit

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen zet het programma *Cultuureducatie met Kwaliteit* voort met een nieuwe periode van 2021-2024. De focus ligt op kansengelijkheid, integraal cultuuronderwijs en de verbinding van binnen- en buitenschools cultuuronderwijs.

Museumbezoek

In 2018 staat in de cultuurbrief *Cultuur in een open samenleving* te lezen dat het kabinet de kennis over onze gedeelde geschiedenis, waarden en vrijheden wil vergroten. Het kabinet maakt het daarom financieel mogelijk dat alle kinderen tijdens hun schooltijd het Rijksmuseum of een ander museum bezoeken. Het bedrag van de prestatiebox wordt om die reden vanaf 2020 met € 3,- verhoogd. 'Meer aandacht voor historische en maatschappelijke ontwikkelingen helpt bij het begrijpen van elkaars achtergronden en cultuur. Het is belangrijk dat we oog hebben voor ongemakkelijke waarheden die lang buiten het historische bewustzijn vielen, zoals het Nederlandse slavernijverleden'⁷.

6 Advies Raad voor Cultuur Kunstmuseum Flevoland, p. 1

7 Cultuur in een open samenleving, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, p. 8

COLLAGE IN 2019-2020

De aanpak van Collage is sinds de oprichting gestoeld op drie pijlers: *advies, aanbod en deskundigheidsbevordering*. Voor de bekostiging van de activiteiten voor leerlingen hebben scholen in het primair en speciaal onderwijs beschikken over een budget, het zogenoemde Collagebudget, waarmee ze invulling kunnen geven aan hun cultuuronderwijs. In het voortgezet onderwijs hebben leerlingen een cultuurkaart.

Een aantal activiteiten staat vast en komt elk jaar terug. Daarnaast kunnen we flexibel inspelen op actuele ontwikkelingen. Hieronder staan de activiteiten genoemd zoals die in schooljaar 2019-2020 hebben plaatsgevonden met daarbij een aantal innovatieve projecten die in samenwerking met onderwijs en partners zijn ontwikkeld.

Advies

De adviseurs van Collage ondersteunen scholen in het primair en speciaal onderwijs bij het inrichten van hun cultuuronderwijs, bij het opstellen van cultuurbeleidsplannen en de uitvoering daarvan. Dat doen we vanuit de visie van de school op cultuuronderwijs en vanuit onze ambitie om scholen zelf de regie te laten nemen. We geven advies op maat bij de invulling van het programma voor cultuuronderwijs en zijn daarin de verbinder tussen de vraag van de school en het aanbod. We stimuleren scholen hun cultuuronderwijs breed in te vullen met aandacht voor alle disciplines en zowel actief aanbod, zoals workshops, als receptief aanbod, zoals het bezoek aan musea en voorstellingen in hun

programma op te nemen.

Veelvuldig stellen scholen specifieke (maat)vragen. De Collage-adviseurs zoeken samen met de scholen geschikt aanbod en/of stemmen dit met aanbieders en scholen af. De afstemming houdt onder andere in dat er gekeken wordt naar thema's die spelen binnen de scholen in de uitvoeringsperiode, naar de visie van de school op cultuuronderwijs en naar de ambities van de school.

Ook in het voortgezet onderwijs leggen de adviseurs verbinding tussen aanbieders en de scholen en geven ze adviezen op artistiek en inhoudelijk gebied. Op basis van onze eigen inzichten en expertise wordt vanuit de vraag van de scholen samen met aanbieders nieuw aanbod gecreëerd. Maatwerk is hier de sleutel tot het bereiken van alle leerlingen in het VO. Dit leidt jaarlijks tot grote aantallen workshops, voorstellingen en veel programma's op maat. Activiteiten die zowel op school als op locatie in Almere (o.a. de Nieuwe Bibliotheek, KAF, Corrosia, de Glasbak) of daarbuiten plaatsvinden.

De adviseurs van Collage volgen nauwgezet alle trends en ontwikkelingen en zijn aangesloten bij landelijke en provinciale platforms en netwerken. We werken daarin samen met onder andere het provinciale kenniscentrum FleCk.

Collage112

Een nieuwe vorm van advisering is ontstaan door het tekort aan onderwijspersoneel dat op veel scholen in het primair en speciaal onderwijs voor problemen zorgt. Met Collage112 verlicht Collage de werkdruk door gekwalificeerde docenten in te zetten die kunstvak- en natuurlessen geven. Ook docenten die lessen geven op het gebied van duurzaamheid, voeding en techniek worden ingezet. Collage werkt hierin nauw samen met Stad en Natuur.

Het programma dat Collage samenstelt sluit aan bij de visie van de school op cultuuronderwijs en de ambities die de school heeft. Daarmee ontstaat een win-win-situatie: de werkdruk wordt verlaagd en de kwaliteit van het cultuuronderwijs verhoogd. De kosten voor het programma worden bekostigd uit de extra middelen die scholen ontvangen om de werkdruk te verlagen.

Studio VMBO

In Almere is speciale aandacht voor cultuuronderwijs voor vmbo-leerlingen. Provincie Flevoland heeft in 2019 voor onderwijsvernieuwing op Flevolandse scholen een zogenoemde proeftuin-subsidie van OCW gekregen. Met dit ontwikkelbudget, aangevuld met bijdragen van de provincie en gemeente Almere, zijn FleCk, Collage en BonteHond het nieuwe, tweejarige co-creatieproject Studio VMBO⁸ gestart. In de eerste helft van 2020 hebben de adviseurs

van Collage samen met de collega's van BonteHond behoefteonderzoek gedaan op zes vmbo-scholen en één school voor Praktijkonderwijs. Vanuit de resultaten van dit behoefteonderzoek is een co-creatietraject ontwikkeld waarin scholen met culturele partners in twee jaar nieuwe vormen van educatie ontwikkelen. Aan dit traject gaan vier Almeerse scholen deelnemen.

Deskundigheidsbevordering

De verantwoordelijkheid voor cultuuronderwijs ligt primair bij de scholen zelf. Collage ondersteunt scholen door deskundigheidsbevordering aan te bieden, waardoor ze steeds beter in staat zijn hun cultuuronderwijs vorm te geven.

Icc-cursus

Jaarlijks verzorgt Collage de cursus Interne Cultuurcoördinator. In deze door het LKCA ontwikkelde cursus werken de cursisten aan hun competenties, doen ze kennis op over cultuuronderwijs en schrijven ze een cultuurbeleidsplan voor de school. Bij succesvol afronden van de cursus ontvangen leerkrachten het landelijk erkende icc-certificaat. De icc-cursus vormt de basis om cultuuronderwijs een vaste plek in de school te geven, daarom wordt deze cursus door Collage kosteloos aangeboden.

Collage Academie

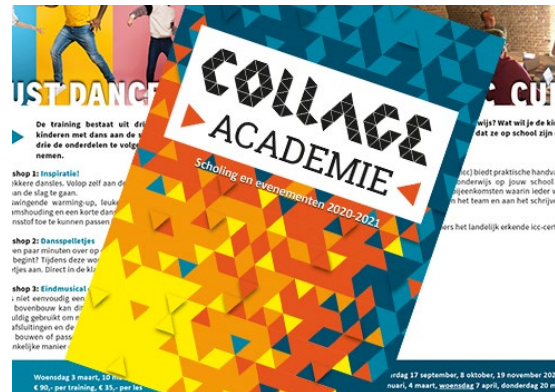
In de Collage Academie⁹ bieden we diverse praktische trainingen aan voor leerkrachten uit het primair en speciaal onderwijs gericht op de eigen vaardigheden. De Collage Academie maakt integraal onderdeel uit van de Prisma Academie en de trainingen worden ook via de besturen ASG, SKO en Passend Onderwijs onder de aandacht gebracht.

Pop-Up Academie

Om nog beter in te kunnen spelen op de behoefte vanuit het onderwijs is vanaf 2020 de Pop-Up Academie ontwikkeld. Hierin komt flexibel aanbod dat niet van tevoren vaststaat, maar gedurende het schooljaar ontwikkeld en georganiseerd kan worden. Via de website van de Collage Academie, onze nieuwsbrieven en sociale media houden we de scholen hiervan op de hoogte. Een vast onderdeel van de Pop-Up Academie zijn de leerkrachtvoorstellingen: een beperkt aantal leerkrachten kan zich gratis inschrijven op speciaal geselecteerde voorstellingen in Almere, bijvoorbeeld in het KAF of bij de Goede Rede concerten. De adviseurs van Collage verzorgen een inleiding op de voorstelling. Met deze voorstellingen willen we de culturele bagage van de leerkrachten vergroten.

Impuls Muziekonderwijs

Collage is vanaf de start van de regeling Impuls Muziekonderwijs samenwerkingspartner van alle twaalf Almeerse scholen die hiervoor subsidie hebben gekregen. De

regeling loopt in 2021 af. De muziekspecialisten van Collage ondersteunen de deelnemende scholen bij:

- het inrichten en verankeren van de doorgaande leerlijn muziek;
- de deskundigheidsbevordering leerkrachten;
- het verbinden van binnen- en buitenschools muziekonderwijs.

Teamscholing

Sinds 2019 kunnen scholen bij Collage een aanvraag doen voor een teamscholing op maat. De inhoud en vormgeving worden in nauwe samenspraak met de school vastgesteld en georganiseerd en sluiten aan bij de ambities uit het cultuurplan van de school. Om de teamscholingen te stimuleren biedt Collage deze zo mogelijk kosteloos aan.

Netwerkbijeenkomsten

Collage organiseert gedurende het jaar diverse netwerkbijeenkomsten ten behoeve van kennisdeling:

- netwerkbijeenkomst Interne Cultuurcoördinatoren PO
- netwerkbijeenkomst Impuls Muziekonderwijs

- netwerkbijeenkomst Voortgezet onderwijs
- netwerkbijeenkomst Culturele aanbieders
- Dag van de Cultuureducatie Flevoland; voor directies, leerkrachten en icc'ers uit het primair en speciaal onderwijs, pabo studenten, beleidsmakers en culturele aanbieder. Deze dag wordt georganiseerd in samenwerking met FleCk, BontHond en Hogeschool Windesheim.

Aanbod

Op de website van Collage (www.collage-almere.nl) is een gestructureerd en breed aanbod in alle kunst disciplines te vinden voor de scholen. De aanbieders op de website zijn door Collage gescreend op pedagogische, didactische en vakinhoudelijke kwaliteiten¹⁰. Elke onderwijssoort (PO, VO en SO) kan op de website activiteiten vinden die passen bij de vraag en behoefte van de school. In veel gevallen is dit aanbod flexibel en passen aanbieders het waar mogelijk aan op de wensen van de school. Het aanbod bestaat o.a. uit workshops op school of op locatie, museumbezoeken, voorstellingen op school of in theater, één- of meerdaagse projecten, cultureel erfgoed (o.a. Erfgoedhuis Almere, landschapskunst, architectuur).

Collage heeft in principe geen eigen aanbod maar bemiddelt het bestaande aanbod van aanbieders uit (de omgeving van) Almere. Collage helpt aanbieders met de artistieke en inhoudelijke ontwikkeling van hun aanbod, met als doel dit aanbod beter te laten aansluiten op de behoefte van scholen. We

helpen ze om van een aanbod-gestuurde tot een vraag-gestuurde aanpak te komen, gericht op inbreng, in plaats van het louter afzetten van producten en activiteiten.

Collagevoorstellingen

Voor het PO programmeert Collage in nauw overleg met de programmeurs van de Almeerse partners¹¹ de zogenaamde *Collagevoorstellingen*. Collage scout in nauw overleg met Provinciale partners voorstellingen, sluit contracten af met groepen, regelt de zalen en techniek en roostert de leerlingen en scholen zo optimaal mogelijk. Deze werkwijze wijkt af van de werkwijze bij workshops en museumbezoek, die alleen bemiddelend is. Collage heeft hiervoor gekozen omdat het voor scholen ondoenlijk is dit zelf te regelen. Dit heeft te maken met opties op voorstellingen die tot een bepaalde tijd geldig zijn en de logistiek rondom programmering en bezetting van de zalen. Ook houdt Collage door een extra bijdrage de voorstellingen voor de scholen betaalbaar.

Het programmeren van de voorstellin-

10 De kwaliteitseisen die Collage hanteert zijn te vinden op de website www.collage-almere.nl

11 KAF, De Glasbak, BonteHond, Corrosia Theater, de Nieuwe Bibliotheek, Vis-a-Vis, Suburbia

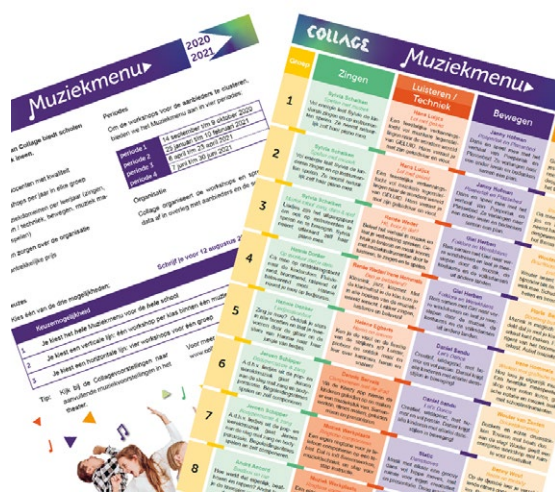
gen voor het VO gebeurt op maat voor de school. De adviseur van Collage selecteert voorstellingen en bespreekt met de school welke voorstellingen inhoudelijk het meest geschikt zijn voor de leerlingen. De voorstellingen vinden plaats in één van de Almeerse zalen of op school. Collage draagt bij in de zaalhuur waardoor de voorstellingen betaalbaar blijven.

Alle samenwerkende partners (impresariaten, theatergezelschappen, Almeerse zalen, scholen) zijn zeer tevreden met deze werkwijze: scholen krijgen kwalitatief prachtige voorstellingen en de organisatie is in handen van de professionele organisatie Collage.

Kunst is dichterbij dan je denkt (KIDD)

KIDD is het Almeerse programma voor groep 1 t/m 8 en de eerste twee jaar van het VMBO van Cultuureducatie met Kwaliteit, met Theatergezelschap BonteHond als initiatiefnemer. In Almere werken culturele instellingen¹², scholen en kunstenaars binnen dit programma samen. KIDD wordt inhoudelijk en organisatorisch uitgevoerd door het KIDD-team van Theatergezelschap BonteHond.

Collage brengt KIDD extra onder de aandacht bij scholen bij wie het programma aansluit op de visie en ambitie van de school. Ook aan scholen voor wie het om organisatorische redenen lastig is cultuuronderwijs een vaste plek te geven, bevelen de adviseurs Collage KIDD aan. KIDD kan voor scholen ook vanwege de prijs aantrekkelijk zijn, aangezien deze door de extra subsidie

laag kan blijven. In de Moneva-rapportage 2017-2020 van Anna Elfers is KIDD geëvalueerd. Deze resultaten nemen KIDD en Collage mee in hun gezamenlijke aanvraag voor CMK-3.

Muziekmenu

Vanuit veel scholen kreeg Collage de vraag of adviseurs een programma konden samenstellen speciaal voor muziek. Aangezien muziek een van de speerpunten van de vorige beleidsperiode was, heeft Collage hier gehoor aan gegeven en het Muziekmenu ontwikkeld. Het Muziekmenu is een programma dat is samengesteld voor groep 1 t/m 8. Elk jaar krijgen de leerlingen workshops in de vier muziek domeinen: zingen, luisteren/techniek, bewegen, muziek maken. De organisatie ligt bij Collage en de prijs wordt door een extra bijdrage vanuit Collage laag gehouden.

Leerorkesten- talentontwikkeling

Een van de doelstellingen van de Impuls Muziekonderwijs is het verbinden van binnen- en buitenschools muziekonderwijs gericht op talentontwikkeling. Vanuit het speerpunt muziek heeft Collage via een extra bijdrage scholen gestimuleerd deel te nemen aan een leerorkest.

Collage werkt samen met twee leerorkesten:

1. Mijn Eerste Concert (in samenwerking met Brassband Almere)
2. Het Leerorkest Almere (georganiseerd door Kleur in Cultuur)

12 Theatergezelschap BonteHond, Kunstlinie Almere Flevoland, Corrosia, KLEURinCULTUUR, Collage Almere, de Nieuwe Bibliotheek, 2Turven Hoog, Erfgoedhuis Almere, Stichting Bosland, PABO Windesheim Flevoland

Het leerorkest biedt een innovatief muziek-educatieprogramma met als doel basisschoolleerlingen kennis te laten maken met het bespelen van een muziekinstrument. Het is een muziekproject naar het voorbeeld van het Amsterdamse leerorkest en laat kinderen vrijblijvend en zonder kosten onder- en/of na schooltijd kennismaken met instrumentaal onderwijs. De kinderen kunnen kiezen uit diverse (orkest)instrumenten. Wekelijks wordt onder schooltijd door de leerorkestkinderen groepsgewijs op een instrument geoefend. Er worden specifieke orkestpartijen ingestudeerd en de kinderen leren samenspelen in een orkest. De kinderen van het leerorkest kunnen al snel laten horen wat ze geleerd hebben en spelen dan samen als een echt orkest; een ervaring die motiveert en stimuleert. Het project bestaat uit oriëntatie, instrumentaal onderwijs en presentatie als leerorkest op school voor de ouders/verzorgers en buurtbewoners.

Aanbod Stad en Natuur

Collage is samenwerkingspartner van Stad en Natuur. Het aanbod van Stad en Natuur dat ook een cultuureducatieve component

heeft, is te vinden op de website van Collage. Collage en Stad en Natuur werken waar mogelijk samen, een actueel voorbeeld daarvan is het educatieve programma FloriALLY.

FloriALLY!

In januari 2020 ondertekenden Floriade Almere 2022 B.V., Stad en Natuur, Collage en de gemeente Almere een samenwerkingsovereenkomst waarin is vastgelegd dat Stad en Natuur en Collage in samenwerking met Floriade het binnenschoolse educatieprogramma ontwikkelen op het gebied van kunst-, cultuur, natuur- en milieueducatie. Dit programma gaat de naam FloriALLY dragen.

FloriALLY is een educatieprogramma voor het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs ontwikkeld in samenwerking met een klankbordgroep van leerkrachten. Het lesprogramma is vanuit een duurzaam gedachtengoed ontwikkeld en gebaseerd op de thema's van Floriade Expo 2022 en Growing Green Cities: *Groen, Gezondheid, Energie en Voeding*. Ook na de Floriade Expo 2022 blijft het aanbod voor scholen beschikbaar.

Tijdens de Floriade Expo zelf (voorjaar 2022) zal Collage een regierol spelen met betrekking tot de educatie voor alle bezochende kinderen uit Almere, Flevoland en daarbuiten. Dit zal in nauwe samenspraak met, en in opdracht van de Floriade, uitgewerkt worden. Ook hierin werken we samen met onze partner Stad & Natuur.

Financieringsystematiek

Collagebudget PO

De PO- en SO-scholen hebben bij Collage een te besteden bedrag per leerling (€23,-). Van dit bedrag legt de school per leerling zelf € 9,- in¹³. Dit Collagebudget wordt aangewend voor de financiering van diverse culturele activiteiten. Een school die gebruik wil maken van aanbod dat op de website www.collage-almere.nl te vinden is, neemt zelf contact op met een aanbieder en regelt onderling de afspraken. Vervolgens logt een school in op hun Collage-account op de website en kan via de website de afspraken aanmelden, waarmee de afspraken worden vastgelegd. De aanbieder, de school en Collage worden daarvan via de mail automatisch op de hoogte gesteld. Na afloop van een activiteit worden facturen na controle door Collage betaald uit het tegoed dat gereserveerd is voor de

scholen. In het geval een school de kosten moet voorschieten, kan de factuur worden gedeclareerd bij Collage. Een school mag maximaal 30% van het tegoed besteden aan vervoerskosten.

Er is een speciale surplus-regeling ingevoerd voor een aantal scholen voor Speciaal Onderwijs. Zij ontvangen van Collage geen € 23,- maar € 28,- per leerling. SO-scholen hebben vaak veel kleinere klassen. Activiteiten zijn daardoor vaak in verhouding duurder aangezien je per activiteit minder kinderen bereikt. Dat heeft ertoe geleid dat de bijdrage met € 5,- is verhoogd om de SO-scholen gelijke kansen te bieden als de reguliere PO-scholen.

Cultuurkaart VO

Collage werkt nauw samen met het CJP inzake de Cultuurkaart.

- De school vraagt voor alle leerlingen van de school een CJP Cultuurkaart aan en stelt ook voor alle leerlingen €10,- per leerling beschikbaar voor cultuuronderwijs.
- Het ministerie OCW draagt € 5,- bij per leerling.
- Collage draagt € 5,- per leerling.

Per leerling is dus een bedrag beschikbaar van € 20,-. Dit bedrag kan klassikaal worden uitgegeven. Het uiteindelijke bedrag per leerling kan nog iets hoger worden als het CJP niet al de haar beschikbaar staande middelen hoeft in te zetten in het voorgaande jaar. Dit zogenoemde restbedrag wordt verdeeld over alle leerlingen in Nederland.

13 In dit bedrag is de extra € 3,- voor museumbezoek opgenomen, zie p. 9

VISIE, SPEERPUNTEN EN DOELSTELLINGEN 2021-2024

Visie en speerpunten

De werkwijze van de afgelopen jaren, vanuit de pijlers advies, deskundigheidbevordering en aanbod, heeft zijn vruchten afgeworpen. De basis voor het cultuuronderwijs in Almere is gelegd, het belang van cultuuronderwijs wordt breed onderschreven.

We vervullen een aantal rollen om onze ambities te realiseren:

Collage

- is **verbinder/adviseur** en brengt de werelden van het onderwijs en de kunst- en cultuureducatie in Almere (en de regio) bij elkaar;
- is **expert/innovator** in het versterken van de creatieve kracht in het Almeerse onderwijs en deelt kennis in kunst- en cultuureducatie, stimuleert en activeert wat in Almere meerwaarde oplevert;
- is **organisator**, bedenkt, maakt en realiseert met vele partners vernieuwende kwaliteitsprogramma's.

Collage vindt dat hoogwaardig cultuuronderwijs gericht is op het kunnen maken en begrijpen van beelden en uitingsvormen met een voor de leerling persoonlijke, esthetische, culturele en maatschappelijke betekenis. Om de vraag **waar kom ik vandaan?** te kunnen begrijpen, is het van belang dat kinderen kennis over en ervaring opdoen met cultureel erfgoed. Kinderen moeten de mogelijkheid krijgen te ontdekken waar hun creatieve talenten liggen en betekenisvol cultuuronderwijs krijgen dat in relatie met andere vakken gegeven wordt

om antwoord te kunnen geven op de vraag **wie ben ik nu?** Vaardigheden als kritisch denken, probleemoplossend vermogen, samenwerken, creativiteit, communiceren, culturele en sociale vaardigheden worden ontwikkeld door goed cultuuronderwijs. Dit zijn de vaardigheden van de toekomst, nodig om antwoord te geven op de vraag **waar ga ik heen?**

Collage wil vanuit de gelegde basis voor cultuuronderwijs en het eigenaarschap bij de scholen werken aan hoogwaardig cultuuronderwijs. Om dit te bereiken blijven we de scholen in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs vanuit de pijlers advies en deskundigheidsbevordering ondersteunen. Naar aanleiding van ontwikkelingen in het onderwijs en de landelijke, provinciale en lokale ontwikkelingen breiden we onze activiteiten uit en werken we samen met het onderwijs en onze (culturele) partners aan innovatie. Het is onze ervaring dat er zich in een vierjarige periode altijd nieuwe ontwikkelingen voordoen die om een innovatieve oplossing¹⁴ vragen. In ons beleid (en begroting) hebben we de ruimte daarop in te kunnen spelen als dit het cultuuronderwijs ten goede komt.

Collage wil realiseren dat cultuuronderwijs vanzelfsprekend aanwezig is in het onderwijs.

14 In 2019-2020 waren dat bijvoorbeeld de Floriade waarvoor Florially is ontwikkeld en het lerarentekort, waar Collage112 bijdroeg aan een verlichting van het probleem, zie **Aanbod** vanaf p.13

Voor de periode 2021-2024 hebben we de volgende speerpunten:

- bestendigen van de basis
- hoogwaardig cultuuronderwijs door inhoudelijke verdieping
- duurzaam cultuuronderwijs door ontzorgen
- lijn in talentontwikkeling, voor- binnen- en naschools
- koppeling wetenschap, techniek en cultuuronderwijs
- Studio VMBO

Bestendigen van de basis

Om ervoor te zorgen dat cultuuronderwijs breed gedragen blijft in Almere moeten we voortdurend inzetten op het ondersteunen van scholen bij hun cultuurbeleid. We willen dat het cultuurbeleid een duurzame basis vormt die ook bij bijvoorbeeld personeelwisselingen op scholen ongewijzigd blijft. We willen het contact met de besturen intensiveren zodat cultuuronderwijs met regelmaat op de agenda staat. Dit kan ook op provinciaal niveau, waarin we samenwerken met FleCk. We willen dat het cultuurbeleid van de scholen actueel blijft; ict'ers schrijven immers een plan voor vier jaar. Inmiddels zijn veel scholen aan het einde van hun beleidsperiode gekomen en moeten veel cultuurbeleidsplannen worden herzien en geactualiseerd.

Scholen, kunstenaars, groepen en kunstinstellingen worden op allerlei manieren met elkaar verbonden, aan elkaar gekoppeld en ingehuurd, waardoor Almeerse leerlingen vele malen per jaar in aanraking komen met professionals op het gebied van dans, mu-

ziek, theater, beeldend onderwijs, erfgoed, natuuronderwijs, wetenschap en techniek, nieuwe media en alle andere kunstvormen. Collage is in Almere dé schakel tussen het onderwijs en het binnenschoolse kunst- en culturaanbod van vele individuele aanbieders en instellingen. Dit aanbod, dat via de website¹⁵ wordt aangeboden, wordt voortdurend geactualiseerd waarbij wordt ingespeeld op thema's, (stedelijke) ontwikkelingen en trends.

Iedere school heeft een account voor de Collage website. Via dit account kunnen ze hun bestelgeschiedenis zien. We willen de online omgeving uitbreiden met informatie over het cultuurbeleid van de scholen om het duidelijker zichtbaar te maken en scholen te kunnen volgen. We zoeken samen met KIDD naar mogelijkheden deze zichtbaarheid ook op andere, creatieve wijze uit te breiden. Door deze zichtbaarheid wordt het draagvlak voor cultuuronderwijs verder vergroot onder leerkrachtenteams en bij ouders. De adviseurs van Collage hebben intensief contact met hun scholen en scannen de scholen voortdurend op wat ze nodig hebben om een volgende stap te maken. Het contact met de scholen wordt bijgehouden in een (klant)volgsysteem, dit wordt de komende periode uitgebreid en opgenomen in het account van de scholen.

We blijven via de Collage Academie de deskundigheid van leerkrachten vergroten. Het aanbod deskundigheidsbevordering binnen KIDD zal zo mogelijk aangepast worden zodat het voor alle Almeerse leerkrachten geschikt is en ook via de Collage Academie zal worden aangeboden. Ook passend aanbod van FleCk wordt in de Collage Academie opgenomen.

De icc-cursus wordt in samenwerking met FleCk doorontwikkeld en aangeboden om nieuwe icc'ers op te leiden. Voor scholen van wie de beleidsperiode afloopt ontwikkelen we een nieuwe cursus die specifiek gericht is op het actualiseren van de beleidsplannen.

Doelstellingen

- Het cultuurbeleid van de scholen is op verscheidene manieren zichtbaar gemaakt (o.a. via het Collage-account van de school).
- De schoolscan is onderdeel van het (klant)volgsysteem en opgenomen in het Collage-account van de scholen.
- Het deskundigheidsaanbod van KIDD en passend aanbod van FleCk is opgenomen in de Collage Academie.
- Er is een nieuwe cursus ontwikkeld gericht op het actualiseren van de beleidsplannen.
- Alle scholen hebben een icc'er.
- Alle scholen hebben een actueel cultuurbeleidsplan.
- In het overleg met de schoolbesturen staat het cultuurbeleid van de scholen op de agenda.

- We zijn betrokken bij de ontwikkeling van educatieve (onderwijs)programma's van Kunstmuseum Flevoland.
- Samen met partners is, naast FloriALLY, extra aanvullend educatief materiaal ontwikkeld t.b.v. Floriade Expo 2022.

Hoogwaardig Cultuuronderwijs door inhoudelijke verdieping

We willen graag een kwaliteitsslag maken door het aanbod beter op elkaar af te stemmen. Daardoor kan het cultuuronderwijs in relatie met andere vakken gegeven worden en krijgt het meer betekenis voor de leerlingen.

In ontwikkellabs gaan we samen met KIDD, scholen en culturele partners onderzoeken hoe we het aanbod en de verschillende programma's inhoudelijk op elkaar kunnen laten aansluiten vanuit de leerdoelen voor cultuuronderwijs. We sluiten daarbij aan bij de ontwikkelingen van curriculum.nu waarin de nieuwe doelen en inhouden voor het leergebied kunst en cultuur op dit moment worden ontwikkeld. Binnen curriculum.nu zullen de kerndoelen en eindtermen zo geformuleerd worden dat de overgang van po naar vo soepeler wordt. We willen komen tot een gezamenlijk begrippenkader waarmee we het aanbod inhoudelijk in samenhang aanbieden. Scholen kunnen hierdoor vanuit het brede aanbod jaarplannen samenstellen met een opbouw van leerdoelen en aansluiting op andere vakken. Deze jaarplannen zijn in principe vaststaand, waardoor leerlingen gedurende hun schoolperiode

een opbouw in aanbod krijgen in lijn met hun ontwikkeling. Omdat het van belang is dat alle culturele aanbieders en partners hetzelfde begrippenkader gaan hanteren, zullen we een training ontwikkelen om hen hierin deskundig te maken. Het begrippenkader is onderdeel van de icc-cursus en andere trainingen in de Collage Academie.

Doelstellingen

- Een gezamenlijk begrippenkader voor de inhoud van cultuuronderwijs.
- Scholen werken met inhoudelijke jaarplannen voor cultuuronderwijs.
- Er is een training voor culturele aanbieders/partners gericht op het hanteren van het gezamenlijke begrippenkader richting scholen.
- Het begrippenkader vormt onderdeel van de trainingen binnen de Collage Academie.

Duurzaam Cultuuronderwijs door ontzorgen

Het lerarentekort is in Almere een groot probleem en de onstabiele situatie die daardoor op scholen kan ontstaan is een bedreiging voor de basis die we gelegd hebben voor cultuuronderwijs. Door kunstvakdocenten in te zetten op scholen kan een win-win-situatie ontstaan: enerzijds wordt het lerarentekort opgelost, anderzijds zorgen we voor duurzaam en kwalitatief cultuuronderwijs.

We ontwikkelen in co-creatie met onze culturele aanbieders en partners een aantal

inhoudelijke programma's voor de scholen die aansluiten bij visie en ambitie m.b.t. cultuuronderwijs. In deze programma's wordt cultuuronderwijs zo mogelijk gekoppeld aan natuur- en techniekonderwijs.

De programma's die al bestaan (KIDD, FloriAlly, Muziekmenu) krijgen zo mogelijk een plek in het totaalprogramma voor de scholen. Ook de ervaring met de programma's die al ontwikkeld zijn binnen Collage112 nemen we hierin mee. We nemen een deel van de organisatie van de programma's op ons om scholen te ontzorgen. We plannen programma's met behulp van roostersoftware.

NB: Een deel van dit speerpunt valt samen met het *Noodplan Lerarentekort Almere*, waarin we invulling geven aan de vijfde schooldag. Dit wordt bekostigd vanuit extra middelen vanuit het ministerie OCW.

Doelstellingen

- Voor scholen met een vijfde schooldag kunnen Collage en partners invulling geven aan een programma, in co-creatie ontwikkeld, waarmee scholen de vijfde schooldag kunnen invullen.
- De programma's sluiten aan bij de visie en ambitie met betrekking tot cultuuronderwijs waardoor een win-win-situatie ontstaat.
- Voor scholen die tijdelijk een oplossing voor het lerarentekort nodig hebben, worden via Collage112 op diezelfde wijze kortere programma's ingevuld.
- Scholen worden ontlast doordat ook een substantieel deel van de organisatie door Collage en partners wordt uitgevoerd.

Lijn in talentontwikkeling, voor- binnen- en naschools

Veel scholen in het primair onderwijs hebben een visie op cultuuronderwijs waarin talentontwikkeling een belangrijk onderwerp is. In Almere gebeurt al veel op dit gebied (zoals onder andere de leerorkesten). De gemeente Almere wil onderzoeken hoe we het Almere Kenniscentrum Talent (AKT), dat zich vooralsnog op talentontwikkeling in de sport richt, uit kunnen breiden met een culturele lijn. Deze is erop gericht om kinderen te helpen ook op cultuurgebied hun talenten verder te kunnen laten ontwikkelen.

Er zijn veel partijen¹⁶ betrokken bij talentontwikkeling. BonteHond en Collage nemen het initiatief om binnen de CMK-3 regeling te onderzoeken hoe de bestaande activiteiten vanuit allerlei partijen op elkaar afgestemd kunnen worden, zodat al deze activiteiten voor betrokken partijen als kinderen, ouders en scholen, maar ook het culturele veld inzichtelijk en overzichtelijk zijn. Zo mogelijk krijgt het Almere Kenniscentrum Talent daarin een (leidende) rol.

Doelstellingen

- Een overzicht van al het aanbod voor kinderen van 0-18 jaar om talenten te ontwikkelen, van voorschools tot binnenschools en naschools.
- Waar mogelijk zijn verbindingen tussen het aanbod gelegd.
- Het overzicht is ontsloten voor iedereen die daar belang bij heeft (kinderen, ouders, (voor)scholen, culturele instel-

lingen etc.).

- Er is een platform waarin verder gewerkt wordt aan de afstemming van het aanbod op dit gebied.

Koppeling wetenschap, techniek en cultuuronderwijs

Alle scholen in het primair onderwijs moeten in 2020 wetenschap en techniek geïmplementeerd hebben in het onderwijsprogramma. Bij het toerusten van leerlingen met basisvaardigheden en competenties om de 21^e eeuw aan te kunnen, hoort ook wetenschap en techniek. Aandacht hiervoor in het onderwijs prikkelt de nieuwsgierigheid van leerlingen. Door daarmee hun nieuwsgierigheid te stimuleren, kunnen kinderen ontdekkend leren en leren om creatief problemen op te lossen.

Aangezien ook cultuuronderwijs bijdraagt aan competenties als ontdekkend leren en creatief problemen oplossen ziet Collage een meerwaarde in het koppelen van de leergebieden.

We willen onderzoeken wat er (landelijk

16 O.a. BonteHond, Kleur in Cultuur, KAF, de leerorkesten, 2Turven Hoog, Jeugdfonds sport en cultuur, Theaterschool Almere, SubSub, het kunstvakonderwijs, kinderdagverblijven, onderwijs

al ontwikkeld is op het gebied van wetenschap en techniek en een koppeling maken met cultuuronderwijs. We onderzoeken de vraag van de scholen op dit gebied en bestuderen good practices. We zoeken samenwerking met partners die hierin een bijdrage kunnen leveren. In co-creatie met scholen en deze partners ontwikkelen we een aanbod voor cultuuronderwijs, wetenschap en techniek. We hebben hier al ervaring in bij de ontwikkeling van FloriALLY waarin techniek een belangrijk onderdeel is. De ervaringen met dit programma zullen meegenomen worden in het traject.

Doelstellingen

- Het aanbod van Collage is uitgebreid met aanbod waarin wetenschap en techniek gekoppeld zijn aan cultuuronderwijs.

Studio VMBO¹⁷

Vmbo- en praktijkscholen die willen investeren in vernieuwend cultuuronderwijs kunnen vanaf schooljaar 2020-2021 mee onderzoeken en experimenteren in Studio VMBO. In deze proeftuin werken FleCk, Collage en BonteHond samen met docenten en hun leerlingen en met het culturele veld

om cultuuronderwijs in de provincie een stevige impuls en een duurzame positie te geven.

Provincie Flevoland heeft in 2019 voor onderwijsvernieuwing op Flevolandse scholen een zogenoemde proeftuin-subsidie van OCW gekregen. Met dit ontwikkelbudget, aangevuld met bijdragen van de provincie en gemeente Almere, zijn FleCk, Collage en BonteHond het nieuwe tweejarige co-creatieproject Studio VMBO gestart.

Samen met onze partners en de scholen willen we in die twee jaar nieuwe vormen van educatie ontwikkelen waarmee leerlingen op een aansprekende, betekenisvolle manier in contact komen en blijven met hun culturele omgeving. In Studio VMBO maken we gebruik van vernieuwende ontwerpmethodieken én de leerervaringen van de docenten en leerlingen. Dit leidt tot projecten op maat die steeds worden geactualiseerd en doorontwikkeld. Docenten en hun leerlingen krijgen advies en begeleiding in ontwerpen. Onderzoeken en prototypen zijn vaste onderdelen van deze manier van onderwijsontwikkeling. Met elkaar willen we in co-creatie optimale lesseries cultuuronderwijs met beproefde

activiteiten voor vmbo- en praktijkschoolleerlingen samenstellen.

Vanaf 2020 nemen de volgende Almeerse scholen deel aan Studio VMBO

- PRO-Almere
- Aeres
- Buitenhout College
- Arte College

Doelstellingen

- Er zijn lessenseries cultuuronderwijs met beproefde activiteiten voor vmbo- en praktijkschoolleerlingen ontwikkeld.
- Het Netwerk Cultuureducatie VMBO Flevoland, een community van Flevolandse scholen, culturele instellingen, cultuurprofessionals en de creatieve industrie is uitgebreid met de vmbo en PRO-scholen die deelnemen aan Studio VMBO.
- Er is een toolkit waarin de resultaten van Studio VMBO voor culturele instellingen en scholen beschikbaar zijn. We gaan alle opbrengsten delen. Denk daarbij aan de prototypefilms en een lesbeschrijving van de modules/projecten, inzichten uit de leerlingevaluaties en het leerlingonderzoek, de do's en dont's van samenwerken in co-creatie enzovoort. Ook komt de Design Thinking-methodiek als manier om onderwijs te ontwikkelen, beschikbaar.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

De medewerkers van Collage zijn in dienst bij de verschillende schoolbesturen in Almere.

Het bureau is gevestigd op Randstad 20-31, in hetzelfde pand waar ook de schoolbesturen van de ASG en Prisma gehuisvest zijn.

Er zijn acht medewerkers in vaste dienst met een gezamenlijke formatieomvang van ruim 4 fte. De leden van het team van Collage hebben jarenlange ervaring in het onderwijs en de kunsten en zijn specialisten binnen hun vakdiscipline. Collageadviseurs spreken zowel de taal van de scholen als van de culturele instellingen en aanbieders. Zij zijn artistiek en inhoudelijk en op het gebied van methodiek en vakdidactiek deskundig en vaardig in het ontwikkelen en uitvoeren van de activiteiten van Collage. Om projectmatig werken en de doorlopende dienstverlening voldoende in de organisatie te borgen is de taakverdeling de afgelopen tijd verder gestroomlijnd. Medewerkers hebben meer specifieke taken gekregen. Er is jaarlijks budget voor scholing van de medewerkers.¹⁸

De organisatie heeft de beschikking over twee kleine ruimtes: een kantoorruimte en een vergaderruimte.

Samenstelling team:

Directeur:

Paul Macco ASG

Adviseurs:

Bertina Slettenhaar	ASG
Pia Barentsen	Passend Onderwijs/ASG
Renée Weder	ASG
Silvia Servais	Prisma
Christel van der Velden	SKO
Peer Evers	SKO

Secretariële ondersteuning:

Tessa Verzeilberg ASG

Inzet derden

Jaarlijks worden er voor het geven van workshops op de scholen en t.b.v. netwerkbijeenkomsten, de Academie, coachingstrajecten op scholen en cursussen vele zelfstandigen op ZZP-of projectbasis ingehuurd.

Governance Code Cultuur

De Governance Code cultuur is een instrument voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector. Collage onderschrijft de code en spant zich in om deze zo goed mogelijk na te leven. Aangezien alle medewerkers van Collage in dienst zijn bij een schoolbestuur hebben wij ook met de belangen en uitgangspunten van die organisaties te maken. Voorop staat dat Collage een transparante, integere, onafhankelijke, deskundige en professionele organisatie wil zijn die door de bestuurders goed wordt gemonitord op het o.a. zorgvuldig omgaan met mensen en middelen, de resultaten

18 Bijvoorbeeld: In het kader van Studio VMBO werken we nauw samen met bureau Zeewaardig en worden adviseurs getraind in Design Thinking.

van de organisatie, de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Fair Practice Code

Collage ziet het als een uitdaging om, in het directe verlengde van de opdracht van de schoolbesturen, cultuuronderwijs te ontwikkelen. Dit in nauwe samenwerking met ketenpartners en samen met andere partijen in Almere. We willen een culturele infrastructuur (door)ontwikkelen die alle kinderen in de stad uitdaagt en laat ontdekken waar hun talenten liggen én hen in staat stelt om deze te ontwikkelen. Deze rijke culturele infrastructuur kent een groot divers cultureel aanbod voor kinderen, nauw verbonden met het lokale erfgoed. Dit doen we samen met:

- scholen en schoolbesturen;
- kwalitatief hoogwaardige cultuuraanbieders in Almere en omgeving;
- aanbieders van o.a. muziek, toneel, dans;
- musea, impresariaten, (jeugd)theatergezelschappen, concertzalen;
- lokale amateurverenigingen;
- de gemeente, provincie en ministerie;
- cultuurfondsen en andere financiers;
- alle andere partijen die willen meebouwen aan een levendige culturele infrastructuur voor het kind in Almere.

Waar mogelijk doen we dit altijd op basis van gelijkwaardigheid, onderling vertrouwen en steeds met het kind als vertrekpunt. Collage wil, binnen de culturele infrastructuur, een kwalitatief steeds hoogwaardiger adviserende en verbindende rol blijven vervullen op het gebied van cultuuronder-

wijs. Daarom is er een hechte samenwerking met alle schoolbesturen en scholen. Met de creatieve en culturele sector (zéker in Almere), met naschoolse opvang en andere plaatsen waar kinderen graag komen. Collage bouwt verder op het netwerk dat de afgelopen jaren is opgebouwd.

Niet onbelangrijk hierin is dat wij, geheel in lijn met gemeentelijk beleid, al onze aanbieders een eerlijke beloning geven voor hun werkzaamheden. Daarnaast betrekken wij onze aanbieders bij het aanbod en bouwen een goede relatie met hen op.

Code Culturele Diversiteit & Inclusie

Wij willen dat Almere een tolerante, veilige, ondernemende en cultureel rijke stad is. Een stad waarvan niet alleen het aantal inwoners groeit, maar die zich ook cultureel steeds verder ontwikkelt. Een stad die voor al haar inwoners en voor iedereen die hier werkt of op bezoek is, jong en oud, onafhankelijk van culturele achtergrond of opleidingsniveau, een aantrekkelijke, plezierige stad is. Alle kinderen uit Almere gaan naar school. Alle scholen werken nauw met Collage samen. Collage ontplooit samen met al haar partners activiteiten waar álle leerlingen in Almere aan kunnen deelnemen, niemand uitgezonderd. Wij willen een organisatie zijn zonder vooroordelen, die gewaardeerd en gerespecteerd wordt door aanbieders, makers, scholen, partners, kinderen, ouders etc. Kortom: een open, transparante, eerlijke en toegankelijke organisatie waar iedereen zich thuis voelt.

BEDRIJFSVOERING

Marketing en Communicatie

De website www.collage-almere.nl is het centrale middel voor al onze communicatie en marketing. Alle nieuwsbrieven, sociale media en directe mail leiden naar onze website. De adviseurs van Collage zijn het gezicht van onze organisatie. Het persoonlijk contact is en blijft cruciaal.

De belangrijkste doelgroepen vinden op onze website snel de informatie die ze zoeken over o.a. activiteiten, hun accounts, financiën, schoolinformatie en reserveringen van activiteiten. De website is anderhalf jaar geleden vernieuwd, gestyled en gebruiksvriendelijker gemaakt. De website van Collage is geschikt voor alle devices (tablets, smartphones) en zoekmachines. De huisstijl is terug te vinden op zaken als briefpapier, logo's, handtekeningen visitekaartjes.

Er worden zeer regelmatig via de mail nieuwsbrieven en specials verstuurd naar directeuren, icc'ers, docenten en bestuurders.

Er wordt een aparte Academiebrochure geproduceerd en verspreid op de scholen. Ook de Collagevoorstellingen worden apart onder de aandacht gebracht middels speciaal opgemaakte activiteitenkalender. Er wordt veel informatie gedeeld via de sociale media. Collage is onder andere actief op:

- Facebook
- Twitter
- LinkedIn
- Youtube
- Instagram

Er worden regelmatig door professionals clips en foto's gemaakt tijdens evenementen en projecten op scholen.

Het samenwerkingsverband DOCA (waar Collage deel van uitmaakt) en Almere City Marketing hebben het digitale webportal UitinAlmere ontwikkeld. Via dit kanaal worden Uitagenda's, vlogs, recensies etc. met de buitenwereld gedeeld. Ook Cultuurfonds Almere draagt financieel aan dit medium bij.

Wij verrassen de scholen en onze belangrijkste stakeholders jaarlijks met een bijzondere kerstwens, iets dat verbindt en laat zien waar we als Collage voor staan.

Cultureel ondernemerschap

We richten ons primair op commitment van scholen, de gemeente, kunstaanbieders en culturele organisaties. Dat commitment is niet vanzelfsprekend, steeds opnieuw worden we bevraagd op onze keuzes, de kwaliteit en doelmatigheid van ons werk. We zijn er omdat en zolang de partijen met wie we samenwerken en voor wie we werken de meerwaarde zien van ons werk. Collage opereert niet in de publieke markt waar de klant een commerciële prijs betaalt. We beschouwen onszelf als onderdeel van een basis culturele infrastructuur. Scholen betalen niet altijd de kostprijs; ze leveren een bijdrage in geld, tijd en energie. We maken ons werk met anderen mogelijk. We staan open voor gezamenlijke ontwikkeling en maximaal bereik. Daar waar mogelijk werkt Collage samen met haar partners om extra fondsen te verwerven waardoor we ook Almeerse scholen nog beter kunnen helpen om hun cultuuronderwijs vorm en inhoud

te geven. Daardoor werd het bijvoorbeeld mogelijk om te participeren in een traject als Studio VMBO dat de komende jaren verder doorontwikkeld wordt samen met onze partner FleCk en BonteHond.

Zie ook: p. 7, Ontzorgen

Duurzaamheid

Wij proberen daadwerkelijk bij te dragen aan een groene, gezonde stad. Dat doen we in onze programma's voor de scholen (in samenwerking met vele van onze partners) en in onze bedrijfsvoering.

Programma's

In samenwerking met Stad & Natuur, de Floriade en de gemeente hebben wij het lesprogramma FloriALLY ontwikkeld dat de komende jaren op de Almeerse scholen wordt uitgerold. Dit programma met workshops op locatie en in de klas is volledig gebouwd rondom de vier thema's van Growing Green Cities.

Aanbieders die hun diensten via Collage aanbieden wordt gevraagd lessen te ont-

wikkelen en te geven die de kinderen van Almere bewust maken van het feit dat we zuinig op ons klimaat en ons milieu moeten zijn. Dat kan bijvoorbeeld leiden tot workshops in het Upcycle Centrum, beeldende workshops waar met afval kunst wordt gemaakt, danslessen, raps over klimaatproblematiek. In aanloop naar de Floriade zal dit een steeds groter issue worden voor zowel scholen als aanbieders.

www.florially.nl

Zie ook: p. 8 en 15

Bedrijfsvoering

Collage stuurt de laatste jaren haar brochures, flyers, nieuwsbrieven en programma-informatie steeds meer digitaal. Dit levert winst op in drukwerk, papier, verzendkosten en tijd. Het afval wordt gescheiden (we scheiden paper-, plastic-en restafval) en we onderzoeken in de komende tijd of regelmatig thuiswerken kan worden gecontinueerd. De ervaringen die we wat dat betreft hebben opgedaan in het coronatijdperk zijn goed en veelbelovend.

Automatisering

Collage maakt gebruik van de diensten van de ASG (als penvoerder) m.b.t. financiën (accountmanager en P&C) en personeelszaken. De complexe website (inclusief Custom Related Management systemen) wordt geleverd, gehost en onderhouden door Internetdienstennederland (All-in-One software) in Rotterdam. De website is van cruciaal belang. Zonder deze zou Collage niet kunnen werken.

Elke school heeft een inlogcode en heeft een pagina waarop te zien is wat het te-

goed is, hoeveel er nog aan vervoerskosten uitgeven kan worden en wat de bestelgeschiedenis is. Scholen kunnen hun activiteiten via de website aanmelden. Ook de aanbieders hebben een inlogcode. Collage controleert het aanbod op kwaliteit voordat het actief wordt gezet en op de website zichtbaar is. In 2019 zijn er vergaande afspraken gemaakt met de websiteontwikkelaar m.b.t. monitoring, onderhoud, bijhouden uren etc. Dit om de kosten beheersbaar te houden en de samenwerking te optimaliseren. Er zijn tevens goede prijsafspraken gemaakt en de wijze van facturering is transparanter, overzichtelijker en eenvoudiger geworden. Dit tot grote tevredenheid van beide partijen.

Voor de ICT-diensten maken we gebruik van Comlog automatisering in Almere. Zij zorgen voor adequate dataopslag, serverbeheer, beheer en onderhoud Ipads (zowel van Collage als de uitleenexemplaren voor scholen). Verder zorgt Comlog voor intern goed werkende computersystemen, voor updates van bijvoorbeeld werkstations en

upgrades van Windows. Voor deze werkzaamheden is een onderhoudscontract afgesloten.

De vragen van de scholen worden steeds uitgebreider en complexer. Scholen kiezen veel vaker voor jaarlijkse uitgebreide menu's (bijvoorbeeld het Muziekmenu) of voor invulling van hele lesdagen door meerdere aanbieders. Wij juichen deze ontwikkelingen van harte toe. Dit brengt een enorme workflow met zich mee m.b.t. het op maat roosteren van workshops voor de scholen. Collage werkt sinds kort met een roostersoftwareprogramma van de firma Edso. De komende jaren wordt dit programma gefaseerd door ons geïmplementeerd. Op termijn moet dit veel tijd, geld en energie schelen. Voor de aan menu's meewerkende aanbieders en scholen zal dit veranderingen met zich meebrengen. Zij gaan nóg meer zelf de regie voeren over hun workshoprooster. De jaarlijkse abonnementskosten voor bijvoorbeeld de software, scholing en de service worden apart gebudgetteerd in de begroting.

The screenshot shows the Collage website interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'Nieuws', 'Over Collage', 'Partners', 'Downloads', 'FAQ', and 'Contact'. The main header features the 'COLLAGE' logo and the tagline 'Centrum voor cultuonderwijs Almere'. Below the header is a horizontal menu with several categories: 'Primair onderwijs', 'Voortgezet onderwijs', 'Speciaal onderwijs', 'Scholing | Maatwerk | 112', and 'Aanbieders'. The main content area is titled 'Activiteitenoverzicht Primair onderwijs'. It displays two activity cards. The first card is for a Christmas concert, mentioning success in 2018 and 2019, and offering a free concert for schools. The second card is for a play titled 'ROBOT', which explores the future of artificial intelligence. To the right of the activity cards is a search bar with the text 'Zoek op trefwoord' and a search icon. Below the search bar are options for 'Sorteer op' (set to 'Aanbeveling') and a 'Filter' section with dropdown menus for 'Primair Onderwijs' and '- Discipline -'.

SLOTWOORD

Collage nu én in 2024

Collage werkt samen met alle partijen in Almere die het belangrijk vinden dat leerlingen de weg in cultureel Almere (en daarbuiten) weten te (gaan) vinden. Schooldirecties en -besturen, onze subsidiënt en vele kunst aanbieders onderschrijven de doelstellingen, visie en werkwijze van Collage. We benadrukken de structurele opzet en de noodzaak samen kunstbeleving voor alle kinderen in Almere mogelijk te blijven maken. Het is voor ons essentieel dat de kunstervaring bij leerlingen (en docenten) centraal staat. We zijn een organisatie die

met vele partijen op kunst- en cultuureducatie samenwerkt en niemand uitsluit. In de afgelopen jaren werd Collage gezien als een deskundige, daadkrachtige, betrouwbare organisatie met uitstekende inhoudelijke en organisatorische kwaliteiten. Onze scholen en partners zien en merken dat onze activiteiten positief bijdragen aan het (cultuur)onderwijs op de Almeerse scholen. Wij zetten én houden kunst- en cultuureducatie continu op de agenda bij al onze lokale en provinciale partners en stakeholders.

Collage-Almere wordt structureel gesubsidieerd door

Gemeente Almere

Dit is een uitgave van

COLLAGE centrum voor cultuuronderwijs Almere

Randstad 20-31

1314 BC Almere

Samenstelling en vormgeving: Collage-Almere

© 2020 Collage-Almere

Alle rechten voorbehouden

info@collage-almere.nl

Centrum voor cultuuronderwijs Almere